

Велич і ницість. Історія про Черчилля, його родину та спротив під час Лондонського бліцу

Ерік Ларсон

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Анна Марховська

© Видавництво «Наш Формат». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Примітка для читачів

Лише кілька років тому, переїхавши на Мангеттен, я раптом чітко зрозумів, наскільки по-різному переживали 11 вересня 2001 року мешканці Нью-Йорка й люди, які стежили за розвитком тих моторошних подій звіддала. Їхнє рідне місто опинилося під вогнем. Я майже відразу почав міркувати про Лондон і повітряні атаки Німеччини 1940–1941 років. Не міг збагнути, як таке взагалі можливо витримати: п'ятдесят сім нічних бомбардувань поспіль, а потім — череда щоразу страшніших нічних рейдів, які тривали ще пів року.

Подумалося передовсім про Вінстона Черчилля: як він вистояв? А його рідні та друзі? Що він почував, коли на його місто щочас падали бомби? Адже прекрасно розумів, що ці моторошні повітряні атаки, напевно, лише провісники значно гіршого: вторгнення Німеччини з моря і неба, висадки німецьких десантників у нього в саду, гуркотіння броньованих танків Трафальгарською площею й подувів отруйного газу на пляжі, де він колись малював море.

Я вирішив знайти відповідь на це питання і швидко збагнув, що сказати «продовжуйте» — це одне, а вчинити так — зовсім інше. Тож зосередився на першому році Черчилля у кріслі прем'єр-міністра, з 10 травня 1940 року по 10 травня 1941-го. Цей період збігся з авіаційною кампанією Німеччини, яка з поодиноких і нібито безцільних рейдів переросла в повномасштабний штурм Лондона. Завершився цей рік жорстокими вихідними, гідними пера Воннегута, коли буденне злилося з фантастичним; згодом з'ясувалося, що ті дні стали першою великою перемогою у війні.

Те, що ви побачите далі, аж ніяк не є докладною оповіддю про життя Черчилля. Цієї мети вже досягли інші автори, зокрема невтомний, але, на жаль, не безсмертний біограф Черчилля Мартін Гілберт: його восьмитомник містить усе до найменших подробиць.

Моя ж оповідь має інтимніший характер. У ній ідеться про щоденне існування Черчилля і його оточення: про темні та світлі миті, про любовні перипетії й фіаско, про горе і сміх, про поодинокі маленькі епізоди, за допомогою яких можна уявити життєві реалії під час сталевोї бурі Гітлера. То був рік, коли Черчилль став Черчиллем (отим бульдогом із сигарою, якого всі ми нібито знаємо), коли він виголошував найвеличніші промови й показував світові, що таке хоробрість і лідерство.

Це не художній твір, хоча інколи може виникати протилежне враження. Усе, що взято в лапки, походить із якогось історичного документа — щоденника, листа, мемуарів чи іншого джерела. Кожну згадку про жест, погляд, усмішку чи вираз обличчя взято зі свідчень очевидців. Якщо те, що ви невдовзі прочитаете, поставить під сумнів ваше уявлення про Черчилля і його добу, скажу одне: історія — жвава обитель, сповнена несподіванок.

Ерік Ларсон

Мангеттен, 2020

• • •

Далі — у повній книжці «Велич і ницість. Історія про Черчилля, його родину та спротив під час Лондонського бліцу».

nashaknyga.com.ua